

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek, 1908. október 9.

209. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 22)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónap 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A Balkán eseményei.

Kréta elszakad Törökországtól. — Szerbia háborúra készül. — Török-szerb-montenegrói szövetség ellenünk. Nemzetközi konferencia lesz.

Kréta elszakadt Törökországtól.

ATHÉN, okt. 8. A Boszniában és Bulgáriában történt változások folytán a krétai nép elhatározta tegnap, hogy ki-mondja Törökországtól való elszakadását és Görögországhoz való csatlakozását. Több mint tizezer ember békés tüntetéssel vonult végig Candia utcáin, kihirdetve az annexiót a külföldi konzulátusok előtt és fel-tűzvé az összes nyilvános épületekre a görög lobogót. A közhivatalokba mindenütt görög hivatalnokokat installáltak. Egész Kréta népe a sziget fővárosa felé vonul.

Montenegro Ausztria-Magyarország ellen.

CETINJE, okt. 8. A montenegrói kormány a berlini szerződésben részes összes hatalmakhoz jegyzéket intézett, melyben kijelenti, hogy Bosznia annektálása flagrins megsértése a berlini szerződésnek s ha a hatalmak elismerik az annexiót, akkor Montenegro is feloldva érzi magát a berlini szerződés 29. pontja alól, mely kimondja Ausztria-Magyarország ellenőrzését Antivári kikötője és a montenegrói tengerészet fölött (Bécsi híradás szerint szívesen lemond a közös kormány erről. — A szerk.)

Szerbia valóban háborúra készül.

Katonákat toboroznak. Török-szerb szövetség.

BELGRAD, okt. 8. Egész Szerbia lázban van Bosznia annektálása miatt. Különösen Valjevo, Sabac és Kragujevac városokban tüntetnek Ausztria-Magyarország ellen. Sabacban a nép a „Drinavoda lesna“ című forradalmi dallal tüntet a város utcáin. A Karagyorgyevics-ellenes körökben hangoztatják, hogy olyan nemzeti katasztrófa, mint Bosznia-Hercegovina annektálása, nem érhetne volna Szerbiát az Obrenovicsok alatt. Mindennek az az oka, hogy a Karagyorgyevics dinasztia elvesztett minden kontaktust az európai udvarokkal.

A délszláv klubban óriási izgatottság uralkodik. A vérmesebbek azonnal szerb nép élére akarnak állni és be akarnak vonulni Boszniába.

Egész Szerbia forradalmi képet mutat. Mindenütt követelik a háborút Ausztria-Magyarország ellen. Belgrádban a Színház-téren Mihály fejedelem szobra előtt, tegnap óta katonákat toboroznak, akiket azonnal fel-essketnek. A legutóbbi 24 órában már több ezer önkéntest toboroztak.

Ma újjászervezik a Milovanovic miniszteriumot, melyben minden párt képviselve lesz. Az új kormány egyúttal a haditanács és vészbizottság jellegét és működését veszi fel.

Tegnap este a „Konak“-ban hosszantartó minisztertanács volt, melyen a királyon és a kormány tagjain kívül, a pártok fejei és a király bizalmas tanácsosai is résztvettek. E tanácskozáson elhatározták, hogy a hadsereg egy részét azonnal mozgósítják. Konstatálták, hogy a szerb állampénztárban elegendő pénz van a háború költségeire. A Karagyorgyevics-ellenes összeesküvés miatt elítélt vagy elbocsátott tiszteknek megkegyelmeznek és valamennyit behívják ismét tényleges szolgálatra.

Az a vélemény uralkodik mindenütt, hogy a háború feltartóztatlanul kitör, ha Ausztria-Magyarország vonakodnék a berlini szerződés revíziója végett legközelebb egybehivandó nemzetközi kongresszuson résztvenni.

A hangulat mind harciasabb lesz Belgrádban. A kis iskolás gyerekektől és a deákoktól kezdve, kik könyveikkel hónuk alatt és nagy kokárdákkal mellükön csoportokban állnak a város utcáin egészen az öreg emberekig, akik a kávéházakban énekelnek és régi csatáikról beszélnek, mindenki akarja a háborút. Tanárok, tanítók, papok, hivatalnokok, katonák, magas állami előkelőségek mind hadüzenetet akarnak. Az utcákon nagy tüntető csapatok vonulnak végig, kik a szerb Boszniát éltetik és Ausztriát abecugolják.

Mihály fejedelem szobra előtt ott áll Georgovics milliomos és pénzért katonákat toboroz. Mellette egy deák fujja a kürtöt, és egy Nemece nevű írnok burkalappal a fején jegyzi a sorozottakat. Az egyetemi aulán és egy külvárosi vendéglőben is soroznak. E két utóbbi helyen is már 1200 embert verbuváltak.

A török szövetség előtt folytonosan rokonzenes tüntetéseket rendeznek. A török követ tegnap magához hívott a tüntető tömegből, egy 10 tagú deák küldöttséget, kiknek egy nagy török zászlót adott át, melyet előzőleg megcsókolt. A diákok lelkes „zsviokba“ törtek ki és éltették a török-szerb barátságot.

Montenegro, mely tudvalevőleg nem volt eddig jó viszonyban Szerbiával, a legutóbbi napokban kibékült vele. Állítólag folytonos élenk sügönyváltás folyik Nikita fejedelem és Péter király között.

A király tegnap a trónörökösrel együtt visszatért a hadgyakorlatokról. A tömeg az utcán lelkesen tüntetett mellette és mindnemen azt kiáltották feléje:

— „Vezesd király népedet a háboruba.“
Aszkupsuina szombaton ül össze.

Nemzetközi kongresszus egybehívása.

SZENT-PÉTERVÁR, okt. 8. Ma fogja elküldeni az orosz kormány a hatalmakhoz azt a jegyzéket, amelyben indítványozza a kongresszus egybehívását a berlini szerződés revíziója céljából. A kongresszuson szóba fognak kerülni az orosz és a török kompenzációk.

Ausztria-Magyarország nem vesz részt a nemzetközi konferenciában.

BÉCS, okt. 8. A külügyminisztériumban ma kijelentették, hogy arra az esetre, ha nemzetközi konferenciát hívnának egybe Bulgária és Bosznia ügyében, abban Ausztria-Magyarország egyáltalában nem fog résztvenni, mivel

1. ily konferencia a kompenzációs kívánságok valóságos Pandora-szelencéje volna,
2. a konferenciának sem eredménye sem vége nem lesz,
3. s végül mivel a konferencia a befejezett és megmásíthatatlan tényeken úgy sem változtathatna. (A berlini lapok viszont végzetesnek mondják azt, ha Ausztria-Magyarország és Németország távol tartaná magát a konferen-

ciától és ezáltal szembe kerülne az egész Európával. — A szerk.

Tüntetés Konstantinápolyban.

KONSTANTINÁPOLY, okt. 8. Arra a hírre, hogy Angolország visszautasítja Bulgária függetlenségének proklamálását, éjjel tájban körülbelül 3000 ember, angol, francia, török és olasz zászlókkal Perába vonult a nagykövetség palotájához és lelkesen tüntetett Nagy-Britannia mellett. Beszédeket tartottak, melyek izzottak a harcias lelkesedéstől. A tüntetők között sok pap is volt.

A belgrádi külügyi hivatalok ellen.

BELGRAD, okt. 8. Ma délelőtt nagy tömeg vonult a külügyminisztérium elé és zongva tüntetett a külügyminisztérium ellen, mivel ellene van az Ausztria-Magyarországgal való háborúnak. Egyesek a palotába is behatoltak és csak a csendőrség és a rendőrség együttes erőfeszítésével sikerült a tüntetőket elzavarni.

Ki lesz az új bosnyák bán?

BÉCS, okt. 8. Bizalmas oldalról jelentik, hogy Bosznia-Hercegovina legelső bánja Zichy János gróf, a klerikális érzelmű magyar magnás lesz, ki tudvalevőleg Ferenc Ferdinánd főhercegnek egyik legbizalmasabb embere.

A bolgár függetlenségi proklamáció. A Tirnovóban felolvasott királyi manifesztum szóról-szóra így szól:

Felejthetetlen fölszabadítónk a nagy orosz nép akarata folytán és jóbarátunk és szomszédunk ő felsége a román király alattvalóinak segítségével 1878. óta föl-szabadultunk igáink alól. A azóta eltelt 30 éves korszak kezdete óta a bolgár nép rendíthetetlenül munkálkodott a szabadság apostolainak emlékeihez méltóan és szellemüktől áthaiva az ország fejlődésén, hogy belőle az én és néhai Sándor fejedelem uralkodása alatt oly államot építsen ki, amely méltó arra, hogy egyenjogú tagja legyen a civilizált népek családjainak. Abban, hogy kulturális és gazdasági tekintetben ezen az uton tovább haladjon, Bulgáriát semminek sem szabad gátolnia és haladását semminek sem szabad megakasztania. Ez a nép kívánsága és akarata. A bolgár nép és uralkodója csakis egy és ugyanazt gondolhatják és kívánhatják. Habár az ország de facto független volt, normális, békés fejlődését azonban gátolják oly illúziók, amelyeknek megsemmisítése a Törökország és Bulgária közti viszony elhűdüléséhez vezetett. Én és népem óhajjuk Törökország politikai megújulását és örülünk ennek. Egy szabad és független Törökország és egy épp ilyen Bulgária magukban foglalják a barátságos kötelek létesítésének és megszilárdításának feltételét, amely alapon a békés fejlődésnek szentelhetjük magunkat. Athatva e szent mű gondolatától és eleget kívánva tenni az állam szükségleteinek, az 1885-ben egyesített Bulgáriát független király-

sággá proklamálom és isten áldását könyörgöm reá. En és népem hisszük, hogy ez az akciónk a nagyhatalmak helyesléssel fog találkozni. Eijen a bolgár nép és a független Bulgária.

A szobranye elnöke és a minisztertanács elnöke a nemzeti képviselőtestület és a kormány nevében felajánlották a fejedelemelek az első bolgár király címét, amelyet ez büszkén és köszönetének kifejezésével elfogadott.

Nemzetközi kongresszus Bulgária és Bosznia miatt. Párisból jelentik, hogy Pichon külügyminiszternek Izvoiszkyyval és az angol nagykövettel folytatott tegnapi tanácskozásain az új nemzetközi kongresszus idejéig volt előtérben. E három nagyhatalom ajánlani fogja a berlini szerződés többi hatalmainak az új európai kongresszus egybehívását, amelyen a berlini szerződésen mutatkozó módosításokat vitatják meg. Anglia nagy kedvvel csüng ezen az eszmén és minden lehetőséget, hogy sikerüljön.

Ideérkezett jelentések szerint a londoni külügyi hivatalban nagy az elkedvetlenedés, azonban inkább Bulgária függetlenségének proklamálása, semmint Bosznia annexiója miatt. Angolország a bulgár független királyság notafikációját tudomásul sem fogja venni, megtagadja az elismerést Ferdinánd fejedelemtől s ehhez képest nem fog diplomáciai képviselőt küldeni Szófiába míg a függetlenség kérdését annak rendje és módja szerint az illetékes nemzetközi konferencia el nem döntötte.

Ma vagy holnap megy el az európai hatalmakhoz az orosz-francia jegyzék, a nemzetközi konferencia egybehívása tárgyában.

Feszült kíváncsisággal várják, vajjon Ausztria-Magyarország csatlakozni fog-e a konferencia tervéhez. Az „Echo de Paris” vélekedése szerint az osztrák-magyar monarchia vissza fogja utasítani a keleti kérdésben a kongresszust, mert Ausztria-Magyarország azt tartja, hogy az annexió ügye kizárólag Törökország és a monarchia belügye. Ausztria-Magyarország ellenezni fogja, hogy az egész keleti kérdés ismét szőnyegre kerüljön és Németország mint szövetséges, támogatni fogja ezt a felfogást.

UJDONSÁGOK.

— **A városi képviselőtestület ülése.** A városi képviselőtestület és az állandó bizottság pénteken folyó hó 9-én Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tart.

— **Nemzetközi műtárlat Velencében.** A velencei műtárlat elnöke, Filippo Grimani, Velence polgármestere arról értesít bennünket, hogy a VIII. velencei nemzetközi műtárlat 1909. április 22-én fog megnyitni és október 31-én zárják be. A művek beküldési határideje március 10-étől március 25-ig tart és sem az előtt, sem az után nem fogadnak el beküldött művet. Az elnökség több külföldi és olasz festőt személyesen hív meg a kiállításra és ezeknek a műveit nem bocsátják a zsüri elé elbírálás végett. Minden, a kiállításra vonatkozó tudakozódás a titkársághoz (Municipio Venezia) intézendő. Reméljük, hogy a magyar művészek, akik eddig is szép sikerrel szerepeltek a nemzetközi tárlatokon, ezúttal is impozáns számban fognak résztvenni a velencei tárlaton, melyen a magyar művészet most először fog saját remek pavillonjában szerepelni.

— **A kikötőből.** Október 8-án. Érkezett „Báthory” magyar gőzös Rouenből üresen, „Lnsitania” német gőzös Hamburgból 200 tonna vegyes áruval, „Istria” osztrák gőzös Santosból 42 utassal és 4370 zsák kávéval. „Gilda” osztrák gőzös Triesztből 2850 bál gyapjával és 100 tonna vegyes áruval, „Arad” magyar gőzös Glasgowból üresen.

Indult „Szápary” magyar gőzös Marseilleba 230 tonna fával, 100 tonna vegyes áruval és 40 tonna rizsszel, „Tebe” osztrák gőzös Triesztbe 330 tonna cukorral, 60 tonna fával és 130 tonna vegyesáruval, „Tonci” osztrák gőzös Sebenicóba 210 tonna búzával.

— **San Marino új elnökei.** A legkisebb alkotmányos kormányformával bíró államban, San Marinóban október 1-én folyt le az évente szokásos elnökválasztás. A liliputi köztársaság élén két elnök is áll, akiknek neve kapitáni reggenti. Az idei társelnökök Raffaello Michetti és Olinto Amati lettek.

— **Megmentett vitorlás.** A pólai tengerészeti hatóság tegnap távirati úton értesítette a helybeli tengerészeti hatóságot, hogy Punta Neira és Rabaz között a „Madonna di Carmine” nevű vitorlás veszedelemben forog. A tengerészeti hatóság „Előre” gőzöse erre mentőkészülékkel felszerelve azonnal a vitorlás segítségére sietett. Éppen jókor érkezett, mert a vitorlás már a legveszedelmesebb helyzetben volt. Kormányra el volt törve és egyéb sérüléseket is szenvedett, úgy hogy a habok kényük kedvük szerint dobálták a járművet ide-oda. Az „Előre” felvette a személyzetet és az utasokat, a vitorlást pedig Rabazba vontatta.

— **Az eltűnt tízennyézer korona.** A Kereskedelmi Bank sikkasztójának Delbono irodaszolgátnak és kedvesének Brajaz Ninának még mindig nem sikerült nyomára akadni. Ormai József rendőrségi tisztviselő, ki nyomukba utazott Frieszibe, rajtán nyomozása nem járt eredménnyel tegnap tovább utazott Velencébe.

— **Szerencsétlenség a Lazzarus hajó gyárban.** A Lazzarus hajógyárban tegnap súlyos baleset történt. Két lakatos Mazatti Rismondó és Silich Rezső egy nagy vas traverzt vitt vállán, miközben az egyik valahogy megcsuszott és elejtette a vasat. A több mázsányi nehéz traverz a két ember lábára esett, s mindkettőt súlyos zúzódásokkal kellett a kórházba szállítani.

— **Lopás az Istrianon.** Ursicich Mátyás az „Istriano” gőzös kapitánya jelentette a rendőrségnek, hogy a tegnapi éj folyamán ismeretlen tettes betört a hajón levő kabinába s ellopta 39 koronáját. A rendőrség nyomozza a tolvajt.

— **Kirándulás Vegliába és Arbeba** A magyar-horvát tengeri gőzhajózási Rt. vasárnap f. évi október 11-én egy rendkívüli kirándulást rendezett Fiuméből, Abbaziából és Lovranából Vegliába (s nem Zenggbe mint tévesen hirdette volt) és Arbeba a „Tatra” nevű gőzessel. Indulás Fiuméből reggel 7.45, Abbaziából 8.30 és Lovranából 8.50 órakor. Tartózkodás Vegliában 1 és Arbeban 2 óra hosszat. Visszajövetel este 9 órakor. Menetár oda és vissza 10 korona személyenként. Etkezés a hajón.

— **A szabadságidő rendezése a postatiszteknél.** A Bud. Lev. jelenti: Kosuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter legújabb intézkedésével a postaintézeteknél rendezte az alkalmazottak évi szabadságát. A miniszter rendeletében kimondja hogy minden posta és táviratalkalmazottnak naptári évenként bizonyos szolgálati idő után, amennyiben a szolgálati viszonyok nem gátolják, igénye van szabadságidőre. És pedig tisztviselőknek és kezelőknek az első tíz szolgálati évig 14 napra, 20-ik szolgálati évig 21 napra, a 25-ik szolgálati évig 28 napra, a 30-ik szolgálati évig 35 napra, a 30-ik szolgálati éven túl 42 napra. Altiszteknél és szolgálóknak 10 szolgálati évig 8 napra, 20 szolgálati évig 14 napra, 30 szolgálati évig 21 napra, a 30-ik szolgálati éven túl 28 napra; a gyakornokoknak 8 napra, értesítéssel ellátott díjnokoknak és segédtisztjelölteknek 14 napra, értesítéssel el nem látott díjnokoknak és növendékeknek 6 napra, állandó napibéreseknél és munkásoknak, táviratkezelőknél 3 évi szolgálat után 8 napra. A hivatalvezetők, illetve közvetlen előjárók az alkalmazottnak indokolt esetekben és ha azt a szolgálati viszonyok megengedik, szóbeli kérelem alapján, 3 napi szabadságidőt engedélyezhetnek. Az ekként nyert szabadság azonban 9 napot meg nem haladhat.

— **Grasso Budapesten.** Giovanni Grasso, a Fiumében is ismert immár európai hírt szicíliai színművész, mint értesülünk, október végén négy estén fog vendégszerepelni Budapesten, a Magyar Színházban. Grasso és társulata tudvalevőleg az olasz nyelv szicíliai dialektusán játszik és a népeletből vett drámákat ad elő. Első nagy európai sikerét tavaly aratta Párisban, ahol még együtt lépett fel híres partnerével: Mimi Agugliával, most azonban elvált e szicíliai művésznőtől és saját társulatával, melynek nem kevésbé híres hősnője Braggia asszony, járja Európát. Körutjának első állomása Berlin volt, ahol tegnappelített mutatkozott be Angelo Guimera „Feudalismo” című spanyol népdramájában. A berlini lapok ritka egyhangúsággal konstatálják Grassonak és társulatának igen nagy sikerét. Grasso Budapesten is a Guimera-féle drámá-

ban fog első estén fellépni. E drámának meseje egyébként azonos a D'Albert „Tiefland” című operájának meséjével.

— **Az olasz király reggelije.** Az olasz király egyszerű és közvetlen egyéniségéről általában ismeretes. Idevág az alábbi kis történet is, melyet Romából írnak. A király minden kíséret nélkül ment a hegyek közé vadászni. Orákig járkált a sziklás vidéken, annélkül, hogy zsákmányra akadt volna. Végre sikerült neki egy pompás himszarvast leterítenie. A megsebzett állat egy szakadékba zuhant. Egy fiatal suhanc, ki a közelben ólálkodott, a király elé lépett és ajánkozott — anélkül persz, hogy tudná, kivel beszél — hogy felhozza a mélységből. „Jól van” — szólt a király — „Te hát én megvárlok, amíg visszajössz”. — „Es mit kapok a fáradságomért, uram? — „Mit kívánsz?” A fiu elgondolkodott és így felelt: „Egy frankot, meg a reggelijének a felét. Ezzel beérem, uram.” Az egyezés megkötöttet és a fiu csakhamar visszatért a zsákmánnyal. A fiu megkapta az egy frankot és még a reggeli megfelezése volt hátra. Mikor azonban látta, hogy a reggeli fekete retekből és kenyérből áll, elfintorította az arcát és így szólt: „Köszönöm, nem kérek belőle. Azt hittem, hogy valami finom urassággal van dolgom”.

— **A szmirnai hajókatasztrófa.** A múlt szerdán, mint már jelentettük, Szmirna mellett elsüllyedt a Hamidié-társaság Stambul nevű csavargőzöse és kétszáz utasa a tengerbe fulladt. A katasztrófáról most a következő részleteket írják Konstantinápolyból.

Szeptember 30-án este 8 órakor a Stambul csavargőzös, amely Szmirna és a szomszédos kikötők forgalmát teljesítette, a nyílt tengeren összeütközött a Hamidié-társaság Kaszszandra nevű gőzösel. A Stambul nagy féket kapott, betódult rajta a víz s a kazán felrobbant. A következő percekben elsüllyedt a hajó. Fedélzetén kétszázötven utas tartózkodott. Többnyire kereskedők és üzleti alkalmazottak, akik közül alig negyvenet menthettek meg. Néhányat a Kaszszandra csónakjai, másokat a közeli bárkákon levő halászok húztak ki a vízből. A lakosság a partra sereglett, sokaknak a hozzátartozója volt a hajón. Szívszorogva lesték, hogy férjüket, gyermeküket vagy rokonukat nem hozza e a mentőcsónak. Az eddigi megállapítás szerint százötven család vesztette el főntartóját. Az áldozatok temetése október elsőjén kezdődött. A üzletek zárva voltak és a kikötőben vesztelő hajók félárba eresztettek a zászlót. A szerencsétlenségért, amely töménytelen családot sujtott a nyomorba, a Hamidié-társaság vezetőjét okolják. Az állapotok bűnösen könnyelműek. A társaság hajói öregek törékenyek, hasznavehetetlenek. A személyzet hitvány. A Stambul kapitánya azon a napon, amilyen a szerencsétlenség történt, átadta hajója vezetését egy matróz-ujjoncnak. A nép ismeri ezeket a mizériákat, tudja, hogy a katasztrófa álduma a vállalatot terheli. A társulat irodahelyiségeit összerombolták s addig nem nyugodtak míg a Hamidié szmirnai főépületét s a szomszéd falvakban levő melléképületeit föl nem gyújtották. Katonaszág igyekszik a rendet helyreállítani. Egy izben a bosszut álló tömeg s egy század katonaszág között összeütközés keletkezett. A katonaszág kénytelen volt sortűzet adni. A golyók öt görög embert halálra sebeztek. A lázongás még egyre tart.

— **A Comunale színház őszi opera idénye.** Sforza színházbérlo most küldte szét az e hó 25-én megnyitandó őszi idényre vonatkozó bérleti felhívást. Színre kerül Bellininek „Norma” és Verdinek a „Troubadur” című operája. Mint szoprán primadonna Micucci Anelli Linda és mint tenor Colazza Luigi lovag szerepel. Az eddigi bérloők helyeiket Ozioni Károly illatszerekkereskedésében e hó 18-áig tartatják fenn.

— **Pályázat tanítói állásra.** A városi tanács a községi elemi iskolánál megüresedett második osztályu tanítói állásra pályázatot hirdet. A kérvényeket október 31-ig lehet beadni a városi tanácsnál.

— **Ingyenes magyar tanfolyam.** Az Ospedale utcai állami elemi fiúiskolában október 6-án kezdődik meg a magyar nyelvű ingyenes esti tanfolyam. Jelentkezhetni az igazgatóságnál.

LEGUJABB!

Távirat ◀▶ Telefon.

A delegációk megkezdték munkájukat.

BUDAPEST, okt. 8. A közös ügyek tárgyalására kiküldött bizottságok ma kezdték meg működésüket. Az osztrák delegáció reggel kilenckor, a magyarok pedig tíz órakor tartották meg alakuló ülésüket. A magyar delegáció elnökévé Zichy Tivadar grófot, alelnökévé Barabás Bélát választotta.

A külügyi albizottság elnökévé Pallavicini Ede örgrófot, előadóvá Thoroczkai Miklós grófot, a hadügyi albizottság elnökévé Barabás Bélát, előadóvá Okolicsányi Lászlót; a tengerészeti albizottság elnökévé Batthyány Lajos grófot, előadóvá Majláth Géza grófot; a négyes albizottság elnökévé Barabás Bélát, előadóivá Hoitsy Pált; a zárószámadási bizottság elnökévé Zichy János grófot, előadóivá Nagy Emilt választották. A pénzügyi albizottság elnöke Harkányi Frigyes, előadója Rudnyánszky József báró lett.

A trónbeszéd.

BUDAPEST, okt. 8. A király ma déli egy órakor először az osztrák delegációt azután egy óra után a magyar delegációt fogadta, a mely Zichy Tivadar elnök és Barabás Béla alelnök vezetése alatt jelent meg a királynál. Zichy Tivadar beszédet intézett öfelségéhez, a melyre ez azonnal válaszolt.

A trónbeszédben kiemelte a király hogy a delegáció mosani összefüvetele egybeesik oly jelentős eseményekkel, amelyek folytán az a kötetlenség, amely bennünket harminc év óta Bosznia-Hercegovinához csatolt, feloldhatatlanná vált. Ezen országok kormányainak fáradságos igyekezte folytán oly öröndetes kulturális haladást mutathatnak fel, hogy elérkezettnek látjuk azt az időt, hogy Bosznia-Hercegovina lakossága is közreműködjék alkotmányos intézményeink megteremtésében és fentartásában és országa ügyeinek intézésébe haszonnal vonassék be. Az alkotmányos intézmények működésének megkezdése azonban csak úgy történhetik meg, ha előbb a ténylegesen fenálló viszonyoknak megfelelően világos jogállapot alkotatik a két tartományokra nézve. Csapatainknak a Novibazar szandzsákból elrendelt visszavonása megdönthetetlen bizonyítékául szolgálhat úgy Törökországnak mint a többi hatalomnak, hogy politikánk célja nem a birtokszerezés s jogosan tehetjük fel, hogy Ausztria-Magyarországnak a területéről való lemondása Konstantinápolyban barátságos benyomást fog kelteni. A hatalomnak a békére irányuló törekvései kétségtelenül enyhítik az ellentéteket. Ausztria-Magyarországra kiválóan van arra miszióra predesztinálva s hogy a békét fenntartsa, de ezt csak úgy teheti, ha mindenkor hatalmas és készenlében áll.

A görög trónörökös elleni merénylet híre.

ATHÉNA, okt. 8. Konstantin görög trónörökös ellen elkövetett merényletről szövi hírek teljesen valótlanok. A trónörökös teljesen jól érzi magát.

Bogdanovics beiktatása.

KARLOCA, okt. 8. Ma ment végbe nagy pompával Bogdanovics Lucian ujonnan megválasztott szerb patriárkának ünnepélyes beiktatása. Az utcákon kora reggel óta nagy néptömeg hullámszik és az egész város zászlódiszt öltött. Egymást érték a küldöttségek az új patriárkánál. Délutól 11 órakor ment végbe nagy pompával az egyházi beiktatás, mely után Bogdanovics patriárka hatásos beszédet mondott a hívekhez, egyetértésre és szeretetre buzdítván őket.

Ismét szocialista tüntetés készül.

BUDAPEST, okt. 8. Minthogy ma estére a szociáldemokrata párt ismét az utcára szólítja a munkásságot, a rendőrség nagyszabású előkészületeket tesz a tüntetések megállítására és a katonaságot is készenlébe helyezték.

Az osztrák-magyar bank Boszniában.

BÉCS, okt. 8. A közös pénzügyminiszter még tegnap érintkezésbe lépett az osztrák ma-

gyar bank vezetőivel egy Szarajevóban létesítendő bankfiók felállítására. Hír szerint az osztrák-magyar bank hajlandónak nyilatkozott a fiók felállítására, de csak a privilégium megnyitása utáni időre.

A szerkesztőség postája.

F. B. Az aradi vértanúk közül Lázár Vilmost sem hitvese, sem rokonai nem tudták elvinni a vesztőhely földjéről. Október 6-án Lázárné Aradon volt. Súlyosan belebetegedett a folytonos rettegésbe, amit ifjú férje életéért kiáltoit. A kivégzés napján azt hitték, meghal. A szegény nő nevében Lázár Vilmos nagy-nénje Kötő Károlyné kísérelte meg Lázár holttestének megszerzését, de nem sikerült épp úgy, mint nem sikerült évek múlva magának az özvegynek sem. Schweidl szintén ott maradt a vársánc földjében. Fiai kérték a halottat a várparancsnokságtól, de a válasz elutasító volt. Pöltenbergert a kivégzés után huszonhárom évre keresték az akasztófa tövében megásott sírjában. Fachk Károly, akkor hazatérő honvéd, most m. kir. min. tanácsos, özv. Pöltenbergné megbízásából Aradra ment a bécsi hadügyminisztérium ajánló levelével s megnyerte az engedélyt a várparancsnokságtól, hogy a kivégzési helyen kutassa föl Pöltenberg holttestét. Az ásatások, noha 250 négyszögöire terjedtek, nem vezettek eredményre, mert az október 6-iki gyásznapi állítólagos szentánu, akiknek meghallgatása mellett történtek az ásatási próbák, rosszul emlékeztek s nem az igazi helyet jelölték ki. Pöltenberg tehát ott maradt az aradi golgotha földjében és minden valószínűség szerint ott nyugszik még: Török Ignác, Knežich Károly, Nagy Sándor József, Aulich Lajos is. Senki sem tud rólok semmit, hogy valaha valaki elvitte volna őket onnan.

Minden a kihordás vagy szétküldés körüli feimerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Szamárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsio használatára folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

A SCOTT-féle Emulsio

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halat — nézzük egyelőre venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógyszerárban.

Marse L. Fiume

Via Governo (Corso).

Ujonnan érkezett szalma- és nemezkalapok a legelső bel- és külföldi gyárakból. Gyermek-különlegességek. Panama-kalapok.

Használt és új zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Örményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Első fiumei magyar uri és női fodrász terem az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztetnek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettoikkék és szépítőszerek stb. stb.

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémérése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarján, (az Adria palotával szemben).

tej, tejjől, túró és vaj mindenkor frissen.

Tiszta akácméz.

nagyban és kicsinyben. TELEFON 534.

Irodai, raktárnoki vagy

külszolgálati alkalmazást keres középiskolai képzettséggel és hosszú gyakorlattal bíró intelligens férfiú. Cim a kiadóba.

Élő virágcsokrot,

koszorút, virágdiszítést bármely alkalomra izlésesen s olcsón készít Kovács Teréz virágkereskedése Fiume, Corsia Deák 30 (az Ossoinak-ház kapubejárataiban).

Cserepes növényben nagy választék.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknént kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Végeladás.

A felszámolás alatt levő Fiumei Butorgyár Részv. Társ. (Via Macello 6) mindennemű szalon-irodai s kávéházi széket s egyéb butorberendezéseket mélyen leszállított áron ad el.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

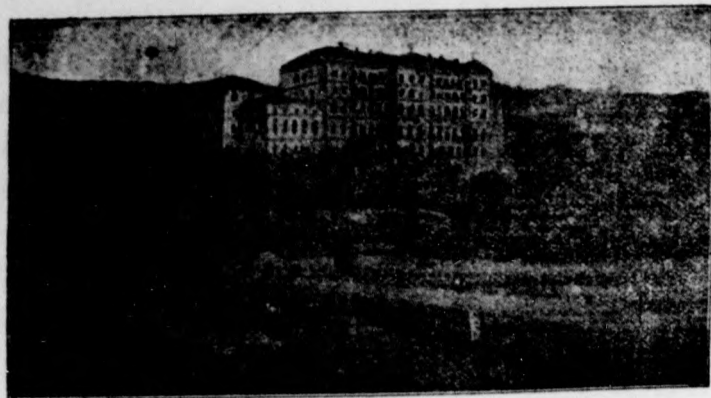
ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

THERAPIA PALACE - CIRKVENICÁBAN

Az új bérlő által teljesen újjáalakított és kiválóan vezetett
 kitünő ellátást és kifogástalan kényelmet nyújt mérsékelt áron.
 Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fővényű tengeri fürdő, saját tehenészet,
 jéggyár stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.

Telefon sz. 19.

Telefon sz. 19.

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés
 Via del Pozzo 2 — FIUME — Via del Pozzo 2.
 Raktárak Via delle Pile 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárakat vas- és fémáruban,
 mindenféle szerszámokban és épületvasalásokban.

Feliratok — Másoló prések. — Sulyzók.

Nagy raktár hidas-, tizedes és konyha-mérlegekben
 „KOMET” önműködő ajtózáró készülék.

Forgópisztolyok. — Szobapuskák. — Töltények.

II.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

V. évfolyam!

V. évfolyam!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a milyent
 eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések
 is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg
 népszerűségét és olvasottságát.

A mosás akár a tánc,
 Fáradtságba nem kerül,
 Schicht szarvasszappant ha használsz,
 Szív szived is örül.

Schicht szarvasszappana
 csodálatos, hathatós tisztítóerejét
 saját szerű előállításának és a leg-
 jobb nyersanyagok leg gondosabb
 kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
 kiméli a kezeket és a fehérneműt!
 Megtakarít fáradtságot és vesződséget
 kiméli ennél fogva az egészséget!
 Megtakarít pénzt, időt és munkát!
 • Tisztasága 30.000 koronával
 szavatoltatik.

**ABBAZIA
 VILLA MELANIE**

Szabados penzió

Előkelő magyar otthon közvetlenül
 a tenger partján saját fürdővel és
 kitünő konyhával. -- Mérsékelt árak.
 Kívánatra díjtalan prospektus.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

NEW-YORK

áruház
 FIUME, Via Andrassy I. sz.

az általánosan elis-
 mert legolcsóbb be-
 vásárlási forrás férfi
 és- női divatcikkek
 és rövidáruban.

Megfojt az átkozott
 köhögés!

Köhögés, rekedtség
 és elnyájkásodás ellen gyors
 és biztos hatásúak

Egger mellpászillái

az étvágyat nem rontják
 és kitünő ízűek.
 Doboza 1 és 2 korona.
 Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszerár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger-mellpászillája!
 csakhamar meggyógyított

Kapható Fiumében: Accurti Károly, Babić Hinko, Mizzan Adorján Prodam
 János, Prodám F. Schindler Adolf gyógytárakban, Rosenkört Gusztáv

HIRDETÉSEK felvételnek
 a kiadóhivatalban.

Felétés szerkesztő: MURAI JENŐ.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME

SPORT VENDÉGLŐ

Fiume, via Germania 2 a Jellačić kaszárnya mellett.
 Izletes magyar konyha. - Kitünő borok.
 Kőbányai Polgári Sör.
 KUMIN FERENCZ vendéglős.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121 sz.
 Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda
 a villamos vasut mentén. Villamos világítás,
 lift, fürdőszobák stb. stb.
 Table D' Hôte külön asztalokon.
 HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

**ELSO FIUMEI
 RUHA - SANATORIUM**

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).
 Ruhát vasalásra és javításra át-
 veszek. Olcsó havi előfizetés ellenében
 rendben tartom az egész ruhakészletet. 30
 éves szakmabeli tapasztalatom van.
 Szives pártfogást kér
 H. Schönberg fertiszabó.

Nattich Henrik

FIUME, Corso.
 Chronometer és műórás.
 Genfi és Glashütte-féle
 angol különlegességi
 gyártmányok.